

§ 10

Vaaliviranomaisen puolueettomuus, kelpoisuusajat ja esteellisyys

Keskusvaalilautakunta 12.02.2025 § 10

592/00.00.00/2024

Vaalilain 9 a §:n mukaan vaaliviranomaisen on toimittava tehtävässään puolueettomasti. Vaalilaissa on nimenomaisesti mainittu, sovelletaanko vaaliviranomaisen toimintaan hallintolain 365/2003; 27–30 §:n esteellisyysääntelyä.

Keskusvaalilautakunnan

- työskentelyyn ei saa osallistua kuntavaalien ehdokas, siitä lukien, kun häntä koskeva ehdokashakemus on toimitettu keskusvaalilautakunnalle;
- jäsenenä tai varajäsenenä ei saa olla vaaliasiamies.

Vaalilain mukaan hallintolain esteellisyysääntelyä sovelletaan keskusvaalilautakunnan jäseniin ja varajäseniin. Esteelliset henkilöt luetellaan hallintolain 28 §:ssä. Esteellinen henkilö ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä asiaa käsiteltäessä. Esteellisen henkilön on itse ilmoitettava esteellisyydestään. Monijäsenen toimielimen jäsenen esteellisyydestä päättää asianomainen toimielin. Esteellisen tilalle on viipymättä määrättävä esteetön henkilö.

Keskusvaalilautakunnan jäsen (ja varajäsen) on esteellinen päätöksentekoon puolisoaan tai läheistään koskevasta ehdokasasettelulistasta päättämiseen, ennakkoäännten laskentaan, tarkastuslaskentaan ja vaalien tuloksen vahvistamiseen hallintolain 28 §:n mukaan, jos kuntavaaleissa on ehdokkaana hänen läheisensä.

Läheisellä hallintolaissa tarkoitetaan:

1. jäsenen puolisoa ja lasta, lapsenlasta, sisarusta, vanhempaa, isovanhempaa ja jäsenelle muuten erityisen läheistä henkilöä samoin kuin tällaisen puolisoa, sekä
2. jäsenen vanhempien sisarusta sekä hänen puolisoaan, jäsenen sisarusten lapsia ja jäsenen entistä puolisoa; sekä
3. jäsenen puolison lasta, lapsenlasta, sisarusta, vanhempaa ja isovanhempaa samoin kuin tällaisen henkilön puolisoa sekä jäsenen puolison sisarusten lapsia.

Läheisenä pidetään myös vastaavaa puoliskulaista. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliittomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä. Kohdan 1 erityisen läheisellä henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla on jäsenen elämässä vastaavanlainen asema kuin perheenjäsenellä (seurustelukumppani, kihlattu, erittäin läheinen ystävä).

12.02.2025

§ 10

Jos keskusvaalilautakunnan varajäsen on kuollut taikka estynyt tai esteellinen, saa kunnanhallitus tarvittaessa määrätä väliaikaisen varajäsenen. Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että lautakunta on kokouksissaan aina päätösvaltainen.

Kuntavaaleissa keskusvaalilautakunnan jäsenen tai sihteerin ei ole suositeltavaa toimia oman tehtävänsä ohessa minään muuna vaaliviranomaisena.

Vaalilain 184 §: n 2 momentissa säädetään valtuutuksen saaneen vaalitarkkailijan oikeudesta olla läsnä silloin kun vaaliviranomainen suorittaa tehtäviään. Läsnäolo-oikeus koskee paitsi kokouksia myös vaaliviranomaisen kaikkea muutakin toimintaa.

Valmistelija	Heidi Särkipaju
Esittelijä	keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja
Päätösehdotus	Keskusvaalilautakunta merkitsee jäsenen puolueettomuutta, kelpoisuutta ja esteellisyyttä koskevan vaalilainsäädännön tiedoksi ja pyytää jäseniä ilmoittamaan puheenjohtajalle ja sihteerille viipymättä mahdollisesti tiedossa olevasta esteellisyydestä.
Päätös	Merkittiin tiedoksi.
Täytäntöönpano	